

Mál nr. 296/2021**M og
V v/ frítímaslysáttryggingar.****Ágreiningur um bótaskyldu er nemandi á heimavist féll út um glugga og slasaðist.****Gögn.**

Málskot, móttækið 6.8.2021, ásamt fylgigögnum og síðari athugasemdum, dags. 30.9.2021.
Bréf V, dags. 29.9.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

M er váttryggður samkvæmt frítímaslysáttryggingarlið fjölskyldutryggingar hjá V. Hinn 6. september 2019 barst V með rafrænum hætti tilkynning um að M, 18 ára gamall, hefði 30. ágúst sama ár slasast á heimavist A. Hefði 12. hryggjarliður brotnað og lægi M á Landspítalanum í Fossvogi. Um lýsingu á tjónsatvikinu var vísað til lögregluskýrslu og tekið var fram að lögregluskýrslan yrði send V. Þá kom fram að engin vitni hafi verið að slysinu. Að fengnu samþykki M til að afla gagna vegna slyssins óskaði félagið eftir afriti af sjúkragögnum vegna slyssins hjá Landspítalanum. Umbeðin gögn. þ. á m. afrit sjúkraskrár, bárust V 1. október sama ár.

Við komu M á spítalann er skráð að M hafi komið á bráðamóttöku eftir 10 m fall. Hann hafi verið ölvaður og hoppað af þriðju hæð, ekki í sjálfsvígstilgangi að því er virðist heldur hafi hann ætlað að komast úr vistinni. Þá segir að hann hafi ekki munað eftir öllu. Þess er einnig getið í innlagnarskrá við komu á spítalann að M hafi sjálfur ekki gefið svo góða sögu og átt erfitt með að fylgja fyrirmælum vegna ölvunar. Við rannsókn á blóði M hafi áfengismagn í blóði hans mælst 40,0 mmól/L. Hinn 12. september sama ár er skráð í innlagnarskrá spítalans varðandi sjúkrasögu M að hann hafi komið á bráðamóttökuna 30. fyrra mánaðar eftir að hafa dottið eða stokkið ofan af 3. hæð á heimavist A.

Hinn 23. október 2019 óskaði V eftir skýrslu um slysið hjá lögreglu. Beiðnin var ítrekuð 12. október 2020 og barst skýrslan til V 14. janúar 2021. Í skýrslunni kemur fram að kl. 1:58 aðfaranótt 30. ágúst 2019 var lögregla kvödd að A þar sem M hefði falli út um glugga á þriðju skólans. Þegar rætt var við M á vettvangi kvaðst hann hafa dottið út um gluggann á herbergi sínu á 3. hæð og fallið niður. Hafi M verið sjáanlega ölvaður. Rætt var við félagi M, sem hafi sjáanlega verið undir áhrifum áafengis. Viðkomandi kvað M hafa verið að klifra út um gluggann á herbergi sínu á þriðju hæð og hafi hann fallið niður. Hafi M farið út um gluggann og snúið með bakið frá herberginu og fætur hans hafi farið á undan niður. Rætt var við annað vitnið á vettvangi sem lýsti atvikum á sama veg og fyrrgreint vitni.

Með bréfi til M, dags. 8. febrúar 2021, tilkynnti V að eftir skoðun gagna málsins væri það afstaða félagsins að líkamstjón hans væri ekki bótaskyld úr frítímaslysáttryggingunni þar sem hann hafi valdið því af stórkostlegu gáleysi.

M vill ekki una afstöðu V til bótaskyldu og telur að ekki séu skilyrði til að fella niður bótarétt hans. Annars vegar kveður M að V hafi glatað rétti sínum til að bera fyrir sig stórkostlegt gáleysi í því skyni að skerða eða fella niður ábyrgð sína, sbr. 1. og 2. mgr. 94. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. V hafi fengið öll gögn frá Landspítalanum 1. október 2019 og samkvæmt því sem þar kom fram hefði V fengið fullnægjandi upplýsingar um atvik máls sem mögulega hefði getað leyst félagið undan ábyrgð. Á því tímamarki hafi V haft allar forsendur til að tilkynna M um að það myndi bera fyrir sig stórkostlegt gáleysi. Það hafi hins vegar ekki verið gert fyrr en 8. febrúar 2021 eða 16 mánuðum síðar. Einnig hafi V kallað eftir lögregluskýrslu 23. október 2019 en ekki ítrekað þá beiðni fyrir en 12. október 2020 eða tæpu ári eftir að beiðnin var fyrst send. Verði að meta það V til vanrækslu að hafa látið undir höfuð leggjast að ganga ekki fyrr eftir skýrslunni sérstaklega í ljósi þeirra upplýsinga um atvik sem það hafði þegar í höndum. Tilkynning V um brottfall bóta hafi því ekki verið send án ástæðulauss dráttar eins og áskilið er lögum samkvæmt. Í annan stað er af hálfu M á því byggt að skilyrði 90. gr. laga nr. 30/2004 til skerðingar séu ekki uppfyllt. Óheimilt sé að fella niður bætur, í heild eða að hluta, nema að undangengnu heildstæðu mati á þeim atriðum sem nefnd eru í lagagreininni. Þannig verði að líta til allra þessara atriða, þ. á m. atvika að öðru leyti. M sé ungur að árum og slysið hafi haft alvarlegar og varanlegar afleiðingar fyrir hann sem hafi veruleg áhrif á lífsgæði hans og starfsgetu til frambúðar. Sanngirnirök mæli því með að hann haldi fullum rétti til bóta.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 90. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga má váttryggingafélag, þegar um er að ræða slysáttryggingu eins og hér um ræðir, lækka eða fella niður ábyrgð sína, ef váttryggður hefur valdið því af stórkostlegu gáleysi að váttryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefðu orðið. Við úrlausn á því hvort beita megi þessari heimild skal litið til sakar váttryggðs, hvernig

vátryggingaratburð bar að, hvort vátryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.

Samkvæmt lögregluskýrslu kvaðst M hafa dottið út um gluggann á herbergi sínu í heimavist A. Mun fallið hafa verið um níu metrar. Tvö vitni bera að M hafi klifrað út um gluggann á herberginu og farið með fætur á undan. Hann féll svo til jarðar um níu metra. Ekki er fyllilega ljóst hvað vakti fyrir M með þessari athöfn. Í sjúkraskrá er skráð að svo hafi virst sem hann hafi ætlað að „komast úr vistinni“. Einnig liggur fyrir að hann var undir verulegum áfengisáhrifum en áfengismagn í blóði hans mældist 40,0 mmól/L síðar sömu nótt og slysið varð. M var 18 ára gamall þegar slysið varð. M mátti vera það fyllilega ljóst að með því að klifra út um gluggann með fætur á undan var ekkert annað sem blasti við en fall til jarðar sem óhjákvæmilega myndi valda miklum meiðslum eins og raunin varð ef ekki alvarlegri afleiðingum. Hver sem ætlun hans hafi nákvæmlega verið verður ekki fram hjá því litið að í háttsemi hans fólst hrein fífldirfska og verður ekki hjá því komist að virða þessa háttsemi hans til stórkostlegs gáleysis.

Í 1. mgr. 94 gr. laganna um vátryggingarsamninga skal vátryggingafélag tilkynna skriflega um afstöðu sína ef það hyggst bera fyrir sig að það sé laust úr ábyrgð að öllu leyti eða að hluta, m.a. sökum þess að sá sem rétt á til vátryggingarbóta hefur valdið vátryggingaratburði af stórkostlegu gáleysi, sbr. 90. gr. laganna. Skal tilkynningin send án ástæðulauss dráttar eftir að félagið vissi um þau atvik sem veita því heimild til að beita rétti sínum samkvæmt lagaákvæðinu. Vanræki félagið að senda slíka tilkynningu glatar það rétti til þess að bera fyrir sig atvikin, sbr. 2. mgr. 94. gr.

Samkvæmt því sem fram kom í sjúkraskýrslum M og bárust V 1. október 2019 mátti vera ljóst að M hafði verið verulega ölvaður þegar slysið bar að höndum. Ekki er ljóst að það sem fram kom í sjúkraskýrslunum varðandi tildrög slyssins hafi verið samkvæmt eigin frásögn M. Fram kom að hann hafi ekki munað eftir öllu og gaf „sjálfur ekki svo góða sögu“. Verður því ekki útilokað að sú frásögn í skýrslunum um það hvernig slysið gerðist hafi verið frá öðrum komin en stefnanda. Var því ógerlegt fyrir V að ákveða á grundvelli þeirrar frásagnar að skerða bætur til M að einhverju leyti eða öllu. Það var því í reynd ekki fyrr en félagið fékk lögregluskýrslu í hendur 14. janúar 2021 sem það vissi um þau atvik sem veitti því heimild samkvæmt 1. mgr. 94. gr. til að beita rétti sínum að skerða bætur. Gefa varð félaginu nokkurn tíma til að meta hvaða áhrif þær upplýsingar sem fram komu í lögregluskýrslunni um málsatvik ættu að hafa á rétt M til bóta úr vátryggingunni. Hinn 8. febrúar 2021, eða 25 dögum eftir að lögregluskýrslan barst, sendi V tilkynningu til M um að hann ætti ekki rétt á bótum úr slysatryggingunni. Að öllu athuguðu verður að telja að það hafi verið án ástæðulauss dráttar sem félagið sendi tilkynninguna, eins og áskilið er samkvæmt nefndu lagaákvæði. Verður samkvæmt þessu að telja að V hafi ekki glatað rétti sínum til að skerða bætur með vísan til þess að M hafi valdið vátryggingaratburðinum af stórkostlegu gáleysi.

Eins og rakið hefur verið var M undir verulegum áfengisáhrifum og hann mátti gera sér ljósa grein fyrir þeim mikla háska sem hann kom sér í með því að klifra út um gluggann á herbergi sínu á 3. hæð heimavistarinnar. Þegar litið er til þess hve háskaleg háttsemi M var, er ekki tilefni til annars en fella niður rétt að hans til bóta að öllu leyti. Hann á því ekki rétt til bóta úr slysatryggingunni.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr frítímaslysatryggingu hjá V.

Reykjavík, 19. október 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.